

แบบรายงานการตรวจราชการกระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563

ประเด็นที่ 3 สุขภาพกลุ่มวัย

หัวข้อ ผู้สูงอายุคุณภาพ

เขตสุขภาพที่ 6 จังหวัดจันทบุรี รอบที่ 1/2563

1. หน่วยงานที่รับผิดชอบ (กรม /กอง /ศูนย์วิชาการ)

หน่วยงานผู้รับผิดชอบหลัก: กรมการแพทย์, กรมควบคุมโรค และกรมอนามัย

หน่วยงานผู้รับผิดชอบร่วม: กรมสุขภาพจิต, กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ, กรมการพัฒนาแผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

2. วิเคราะห์สถานการณ์ในพื้นที่

จังหวัดจันทบุรีมีผู้สูงอายุจำนวน 92,827 คนคิดเป็น ร้อยละ 17.40 ของประชากรทั้งหมด (ประชากรทั้งหมด 533,368 คน) ซึ่งจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าระดับเขต (ร้อยละ 14.83) และระดับประเทศ (ร้อยละ 16.72) อำเภอที่มีผู้สูงอายุสูงสุด 3 อำเภอ คืออำเภอแหลมสิงห์ ท่าใหม่ และมะขาม ร้อยละ 21.79, 19.35 และ 19.22 ตามลำดับ อำเภอที่มีจำนวนผู้สูงอายุน้อยสุด คือ อำเภอแก่งหางแมว ร้อยละ 13.33 และผู้สูงอายุส่วนใหญ่อยู่ในวัยผู้สูงอายุตอนต้น (60-69 ปี) ร้อยละ 54.75 จำนวนผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองประเมินความสามารถในการประกอบกิจวัตรประจำวัน (Barthel Activities of Daily Living : ADL) ปีงบประมาณ 2563 ไตรมาสแรก ร้อยละ 42.49 โดยได้รับการคัดกรองทั้งหมด 36,919 คน พบว่าเป็นผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้ดี (กลุ่มติดสังคม) ร้อยละ 97.20 ผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้บ้าง (กลุ่มติดบ้าน) ร้อยละ 1.69 และผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองได้น้อยหรือไม่ได้เลย (กลุ่มติดเตียง) ร้อยละ 1.11 ในการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุ มีการจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุทั้งหมด 95 ชมรม และชมรมผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ จำนวน 69 ชมรม คิดเป็น ร้อยละ 72.63

การคัดกรองสุขภาพและโรคทั่วไปในผู้สูงอายุ การคัดกรองสุขภาพผู้สูงอายุโดยใช้แบบ BGS ในไตรมาสแรก โรคที่พบบ่อยและกลุ่มอาการสูงอายุ ได้แก่ โรคเบาหวาน สุขภาพช่องปาก โรคความดันโลหิตสูง และโรคหัวใจและหลอดเลือด และสามารถคัดกรองได้ร้อยละ 70.05, 60.45, 56.66 และ 32.66 ตามลำดับ สำหรับกลุ่ม Geriatrics Syndrome ได้ทำการคัดกรองภาวะซึมเศร้า, โรคสมองเสื่อม, ข้อเข่าเสื่อม และภาวะหกล้ม สามารถคัดกรองได้ ร้อยละ 75.06, 57.46, 57.28 และ 57.52 ตามลำดับ โดยผู้สูงอายุที่คัดกรองสุขภาพจะแบ่งเป็นกลุ่มปกติ กลุ่มเสี่ยงและกลุ่มป่วย นำมาจัดระบบของการส่งเสริมสุขภาพ พัฒนาทักษะด้านร่างกายและจิตใจ การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ การดูแลรักษาต่อเนื่อง รวมถึงการติดตามเยี่ยมบ้านต่อเนื่องในชุมชน

การส่งเสริม ป้องกัน ดูแล รักษา และฟื้นฟูผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อมและการป้องกันการพลัดตกหกล้ม จังหวัดจันทบุรีเข้าร่วมโครงการคัดกรองความเสี่ยงภาวะสมองเสื่อม และภาวะหกล้มในผู้สูงอายุ เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๖๒ และมีการเสริมสร้างความรู้เรื่องการออกกำลังกาย กิจกรรมทางกาย การฝึกการทำงาน ของสมอง และโภชนาการในโรงเรียน/ชมรมผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

มีการดำเนินงานสุขภาพจิตผู้สูงอายุ ปี 2562 ใน 2 พื้นที่ ได้แก่ รพ.สต.วังใหม่ อ.นายายอาม และรพ.สต.บ้านคลองเหล็กบน อ.ท่าใหม่ โดยการจัดกิจกรรมสร้างสุข 5 มิติในชมรมผู้สูงอายุ จำนวน 75 คน ประเมินภาวะซึมเศร้า พบว่าผู้สูงอายุมีภาวะซึมเศร้า จำนวน 3 คน และประเมินดัชนีชี้วัดความสุขคนไทย มีระดับความสุขเท่ากับคนทั่วไป ร้อยละ 49.09 และมีระดับความสุขมากกว่าคนทั่วไป ร้อยละ 30.91

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนผู้สูงอายุ รายอำเภอ ปีงบประมาณ 2562

อำเภอ	ประชากรทั้งหมด	ประชากรผู้สูงอายุ		ผสอ.ตอนต้น (60-69 ปี)		ผสอ.ตอนกลาง (70-79 ปี)		ผสอ.ตอนปลาย (80 ปีขึ้นไป)	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองจันทบุรี	127,913	22,678	17.73	13,121	57.86	6,010	26.50	3,547	15.64
ขลุง	56,667	10,641	18.78	5,807	54.57	2,955	27.77	1,879	17.66
ท่าใหม่	71,435	13,824	19.35	7,269	52.58	3,852	27.86	2,703	19.55
โป่งน้ำร้อน	44,710	6,343	14.19	3,578	56.41	1,786	28.16	979	15.43
มะขาม	31,837	6,120	19.22	3,223	52.66	1,665	27.21	1,232	20.13
แหลมสิงห์	30,203	6,580	21.79	3,321	50.47	1,964	29.85	1,295	19.68
สอยดาว	65,664	10,318	15.71	5,731	55.54	2,908	28.18	1,679	16.27
แก่งหางแมว	41,972	5,595	13.33	3,200	57.19	1,645	29.40	750	13.40
นายายอาม	34,073	6,211	18.23	3,218	51.81	1,837	29.58	1,156	18.61
เขาคิชฌกูฏ	28,894	4,517	15.63	2,358	52.20	1,329	29.42	830	18.38
จังหวัด	533,368	92,827	17.40	50,826	54.75	25,951	27.96	16,050	17.29

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ 17ม.ค. 63

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนตำบล และชมรมผู้สูงอายุ ปีงบประมาณ 2562

อำเภอ	ตำบลทั้งหมด	อปท.ทั้งหมด		ชมรมผู้สูงอายุทั้งหมด (แห่ง)	ชมรมผู้สูงอายุผ่านเกณฑ์คุณภาพ	
		เทศบาล	อบต.		ชมรม	ร้อยละ
เมืองจันทบุรี	11	10	4	17	17	100.00
ขลุง	12	7	5	16	8	50.00
ท่าใหม่	14	6	7	15	10	66.67
โป่งน้ำร้อน	5	4	2	6	6	100.00
มะขาม	6	7	0	11	7	63.64
แหลมสิงห์	7	2	4	8	5	62.50
สอยดาว	5	2	4	6	6	100.00
แก่งหางแมว	5	1	4	4	2	50.00
นายายอาม	6	3	4	7	6	85.71
เขาคิชฌกูฏ	5	5	0	5	2	40.00
จังหวัด	76	47	34	95	69	72.63

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 17 มกราคม 2563

ตารางที่ 3 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุ จำแนกตามความสามารถในการทำกิจวัตรประจำวัน (ADL)

อำเภอ	ประชากร สูงอายุ	ผู้สูงอายุที่คัดกรอง ADL		ติดสังคม		ติดบ้าน		ติดเตียง	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เมืองจันทบุรี	20,379	8,321	40.83	8,089	97.21	146	1.75	86	1.03
ขลุง	9,233	4,138	44.82	4,034	97.49	49	1.18	55	1.33
ท่าใหม่	13,356	5,556	41.6	5,338	96.08	146	2.63	72	1.30
โป่งน้ำร้อน	6,664	3,706	55.61	3,563	96.14	126	3.40	17	0.46
มะขาม	5,757	2,226	38.67	2,200	98.83	19	0.85	7	0.31
แหลมสิงห์	5,885	2,332	39.63	2,241	96.10	32	1.37	59	2.53
สอยดาว	10,243	6,113	59.68	6,026	98.58	42	0.69	45	0.74
แก่งหางแมว	4,811	2,587	53.77	2,521	97.45	35	1.35	31	1.20
นายายอาม	6,048	1,468	24.27	1,445	98.43	11	0.75	12	0.82
เขาคิชฌกูฏ	4,508	472	10.47	429	90.89	18	3.81	25	5.30
จังหวัด	86,884	36,919	42.49	35,886	97.20	624	1.69	409	1.11

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 17 มกราคม 2563

ตารางที่ 4 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรองโรคความดันโลหิตสูง

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุได้รับ การคัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	เสี่ยง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ
เมืองจันทบุรี	18,887	11,243	59.53	8,768	77.99	1,649	14.67	826	7.35
ขลุง	8,742	4,832	55.27	4,241	87.77	364	7.53	227	4.70
ท่าใหม่	12,430	6,761	54.39	5,357	79.23	1,189	17.59	215	3.18
โป่งน้ำร้อน	6,269	3,862	61.6	3,389	87.75	337	8.73	136	3.52
มะขาม	5,366	2,456	45.77	1,702	69.30	533	21.70	221	9.00
แหลมสิงห์	5,599	2,543	45.42	1,943	76.41	484	19.03	116	4.56
สอยดาว	9,646	6,497	67.35	6,235	95.97	176	2.71	86	1.32
แก่งหางแมว	4,492	2,661	59.24	2,084	78.32	510	19.17	67	2.52
นายายอาม	5,673	2,837	50.01	2,348	82.76	403	14.21	86	3.03
เขาคิชฌกูฏ	4,369	2,473	56.60	2,257	91.27	115	4.65	101	4.08
จังหวัด	81,473	46,165	56.66	38,324	83.02	5,760	12.48	2081	4.51

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 17 มกราคม 2563

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง โรคเบาหวานจำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	เสี่ยง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ
เมืองจันทบุรี	18,887	12,482	66.09	11,211	89.82	934	7.48	337	2.70
ขลุง	8,742	5,366	61.38	4,848	90.35	437	8.14	81	1.51
ท่าใหม่	12,430	8,743	70.34	7,890	90.24	770	8.81	83	0.95
โป่งน้ำร้อน	6,269	4,769	76.07	4,567	95.76	146	3.06	56	1.17
มะขาม	5,366	3,109	57.94	2,826	90.90	241	7.75	42	1.35
แหลมสิงห์	5,599	3,770	67.33	3,021	80.13	678	17.98	71	1.88
สอยดาว	9,646	7,613	78.92	7,426	97.54	155	2.04	32	0.42
แก่งหางแมว	4,492	3,621	80.61	3,457	95.47	141	3.89	23	0.64
นายายอาม	5,673	4,171	73.52	4,017	96.31	129	3.09	25	0.60
เขาคิชฌกูฏ	4,369	3,424	78.37	3,307	96.58	92	2.69	25	0.73
จังหวัด	81,473	57,068	70.05	52,570	92.12	3,723	6.52	775	1.36

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 17 มกราคม 2563

ตารางที่ 6 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง CVD RISK

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง	ร้อยละ	เสี่ยงต่ำ	ร้อยละ	เสี่ยงปานกลาง	ร้อยละ	เสี่ยงสูง	ร้อยละ	สูงมาก+สูงอันตราย	ร้อยละ
เมืองจันทบุรี	18,887	4,725	25.02	777	16.44	1,600	33.86	969	20.51	1,379	29.19
ขลุง	8,742	3,274	37.45	462	14.11	965	29.47	677	20.68	1,170	35.74
ท่าใหม่	12,430	4,370	35.16	716	16.38	1,381	31.60	902	20.64	1,371	31.37
โป่งน้ำร้อน	6,269	2,023	32.27	371	18.34	699	34.55	420	20.76	533	26.35
มะขาม	5,366	1,967	36.66	319	16.22	622	31.62	380	19.32	646	32.84
แหลมสิงห์	5,599	2,419	43.2	336	13.89	705	29.14	482	19.93	896	37.04
สอยดาว	9,646	2,536	26.29	534	21.06	912	35.96	514	20.27	576	22.71
แก่งหางแมว	4,492	1,602	35.66	335	20.91	514	32.08	351	21.91	402	25.09
นายายอาม	5,673	1,967	34.67	319	16.22	589	29.94	423	21.50	636	32.33
เขาคิชฌกูฏ	4,369	1,723	39.44	345	20.02	528	30.64	330	19.15	520	30.18
จังหวัด	81,473	26,606	32.66	4,514	16.97	8,515	32.00	5,448	20.48	8,129	30.55

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 17 มกราคม 2563

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง สุขภาพช่องปากจำแนกรายอำเภอ

อำเภอ	ผู้สูงอายุ (คน)	ผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	ผิดปกติ	ร้อยละ
เมืองจันทบุรี	18,887	10,972	58.09	10,856	98.94	113	1.03
ขลุง	8,742	4,454	50.95	4,450	99.91	4	0.09
ท่าใหม่	12,430	4,834	38.89	4,733	97.91	97	2.01
โป่งน้ำร้อน	6,269	4,082	65.11	4,079	99.93	3	0.07
มะขาม	5,366	2,655	49.48	2,334	87.91	300	11.30
แหลมสิงห์	5,599	2,536	45.29	2,523	99.49	13	0.51
สอยดาว	9,646	7,656	79.37	7,625	99.60	30	0.39
แก่งหางแมว	4,492	3,334	74.22	2,605	78.13	729	21.87
นายายอาม	5,673	4,961	87.45	4,768	96.11	187	3.77
เขาคิชฌกูฏ	4,369	3,766	86.20	3,764	99.95	2	0.05
จังหวัด	81,473	49,250	60.45	47,737	96.93	1,478	3.00

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 17 มกราคม 2563

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับการคัดกรอง กลุ่ม Geriatrics Syndrome

โรค	ผู้สูงอายุ(คน)	คัดกรอง	ร้อยละ	ปกติ	ร้อยละ	ผิดปกติ	ร้อยละ
1.สมองเสื่อม	81,473	46,814	57.46	46,363	99.04	443	0.95
2.ซึมเศร้า		61,155	75.06	57,014	93.23	4,141	6.77
3.ข้อเข่าเสื่อม		46,669	57.28	44,302	94.93	2,335	5.00
4.ภาวะหกล้ม		46,861	57.52	45,376	96.83	1,431	3.05

หมายเหตุ : ข้อมูลจาก HDC ณ วันที่ 17 มกราคม 2563

ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาปีงบประมาณ 2562 จังหวัดจันทบุรีมีจำนวนตำบลทั้งหมด 76 ตำบล มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 71.02 อำเภอที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 100 มี 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอมะขาม และอำเภอสอยดาว อำเภอที่ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 70 ได้แก่ อำเภอโป่งน้ำร้อน ร้อยละ 80.00 อำเภอท่าใหม่ ร้อยละ 71.42 และอำเภอแหลมสิงห์ ร้อยละ 71.42 อำเภอที่มีตำบลฯ ยังไม่ผ่านเกณฑ์ฯ ได้แก่ อำเภอนายายอาม ร้อยละ 66.67 อำเภอขลุง ร้อยละ 50.00 อำเภอเขาคิชฌกูฏ ร้อยละ 40.00 อำเภอแก่งหางแมว ร้อยละ 20.00 ส่วนในการพัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวในชุมชน (LTC) จังหวัดมี Care Manager ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้จัดการการดูแลผู้สูงอายุในชุมชนจำนวน 131 และมีผู้ดูแลผู้สูงอายุ (Care Giver) ที่ผ่านการอบรมหลักสูตรผู้ดูแลผู้สูงอายุ 70 ชม.กรมอนามัย จำนวน 845 คนซึ่งครอบคลุมทุกพื้นที่ ผลการดูแลผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิงปี 2562 พบกลุ่มติดบ้านเปลี่ยนเป็นติดสังคม จำนวน 112 คน กลุ่มติดเตียงเปลี่ยนเป็นติดบ้าน จำนวน 59 คน ปีงบประมาณ 2563 มีผู้สูงอายุที่มีภาวะพึ่งพิง 1,140 คน ได้รับการจัดทำ care plan จำนวน 161 คน ร้อยละ 14.12

ตารางที่ 9 รายงานผลการดำเนินงานโครงการ Long Term Care ปีงบประมาณ 2563

อำเภอ	1. จำนวน ผู้สูงอายุที่มี ภาวะพึ่งพิง โครงการ LTC	2. จำนวน Care manager ปีงบประมาณ 2563	3. จำนวน Caregiver ปีงบประมาณ 2563	4. แผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคล (Care plan) ที่จัดทำและเสนอ ต่อคณะกรรมการ LTC แล้ว			5. ตำบล Long Term Care (ยอดสะสมของทุกปี)				6. ผู้สูงอายุที่มีภาวะ พึ่งพิงที่เปลี่ยนแปลง ดีขึ้น (รายงาน 30 ก.ย. 62)	
				4.1 จำนวน Care plan ปี 2559-2561 (รายเก่า)	4.2 จำนวน Care plan ปี 2562	4.3 จำนวน Care plan ปี 2563	5.1 จำนวน ตำบล ทั้งหมด	5.2 จำนวน ตำบลที่เข้า ร่วม โครงการ LTC	5.3 จำนวน ตำบลที่ ผ่าน เกณฑ์ LTC	5.4 ร้อยละ (จำนวนตำบล ผ่านเกณฑ์/ จำนวนตำบล ทั้งหมด)	กลุ่มติด บ้านเป็น ติดสังคม (คน)	กลุ่มติด เพียงเป็นติด บ้าน (คน)
เมือง	391	18	166	244	77	70	11	10	11	100.00	45	31
ชลุง	158	15	61	86	17	0	12	4	6	50.00	1	4
ท่าใหม่	188	22	108	174	12	0	14	9	10	71.42	4	5
โป่งน้ำร้อน	69	10	64	44	21	0	5	4	4	80.00	41	11
มะขาม	128	12	61	88	3	37	6	6	6	100.00	6	1
แหลมสิงห์	69	8	22	69	0	0	7	6	5	71.42	1	1
สอยดาว	136	14	75	60	47	0	5	4	5	100.00	3	0
แก่งหางแมว	29	จ14	104	38	37	24	5	2	1	20.00	0	3
นายายอาม	107	11	108	22	0	7	6	6	4	66.67	11	3
เขาคิชฌกูฏ	35	7	108	18	5	23	5	2	2	40.00	0	0
จังหวัด	1,310	131	877	843	219	161	76	53	54	71.02	112	59

ปัญหา/สาเหตุ	มาตรการระดับ เขตสุขภาพ	แผน/กิจกรรมการแก้ไขปัญหา	ความก้าวหน้า/ผลการดำเนินงาน		
			กรมอนามัย/กรมสุขภาพจิต	ศูนย์อนามัยที่ 6/ศูนย์ สุขภาพจิต/เขตสุขภาพ	จังหวัด
เขตสุขภาพที่ 6 1. การดำเนินงาน ตำบลที่มีระบบการ ส่งเสริมสุขภาพดูแล ผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนที่ยังไม่ผ่าน เกณฑ์ (ร้อยละ 28.98)		1.1 ประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา ศักยภาพเครือข่ายด้านผู้สูงอายุ ในการดำเนินงานการดูแล ผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) 1.2 อบรมฟื้นฟูการดูแลสุขภาพ ผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6		1.1 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัดประชุม เชิงปฏิบัติการพัฒนาศักยภาพ เครือข่ายด้านผู้สูงอายุในการ ดำเนินงานการดูแลผู้สูงอายุ โดย มีคณะกรรมการ 5 กลุ่มวัยเข้า ร่วมรับฟัง และชี้แจงการประเมิน ตำบล LTC 4 องค์ประกอบให้ พื้นที่เข้าใจและรับทราบ ในเดือน พฤศจิกายน 2562 1.2 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัดอบรม ฟื้นฟูการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุ ระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6 ในวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2562 กลุ่มเป้าหมาย 250 คน	

		<p>1.3 ประชุมเชิงปฏิบัติการการใช้โปรแกรม 3 C กรมอนามัย</p> <p>1.4 จัดทำแนวทางการส่งเสริมป้องกันการพลัดตกหกล้มของผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6</p>		<p>1.3 ศูนย์อนามัยที่ 6 จัดประชุมร่วมกับการอบรมฟื้นฟูการดูแลสุขภาพผู้สูงอายุระยะยาวสำหรับ “Care Manager” เขตสุขภาพที่ 6 ในวันที่ 27-29 พฤศจิกายน 2562 กลุ่มเป้าหมาย 250 คน โดยมี สปสช. เข้าร่วมดำเนินการประชุมและอภิปรายในประเด็นการใช้งานโปรแกรม LTC และการเบิกจ่ายงบ LTC</p> <p>1.4 จากข้อมูลการสำรวจภาวะการหกล้มของผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6 ในปี 2562 กลุ่มตัวอย่าง 450 คนพบว่าผู้สูงอายุเคยหกล้ม ร้อยละ 26.9 จากการทบทวนและการวิเคราะห์ปัญหาสุขภาพผู้สูงอายุ พบว่า ปัญหาการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ มีผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการเสียชีวิต ความพิการ และการดูแลของครอบครัว รวมทั้งค่าใช้จ่ายในการดูแลผู้สูงอายุ</p>	
--	--	---	--	--	--

		1.5 ติดตาม/เยี่ยมเสริมพลังการดำเนินงานผู้สูงอายุ		<p>จากข้อมูลเชิงประจักษ์ ศูนย์ฯ จึงได้พิจารณาเลือกเป็น ปัญหาสำคัญในเขตสุขภาพที่ 6 และศูนย์อนามัยที่ 6 ได้จัดทำสื่อ Infographic เรื่องการป้องกันการหกล้มในผู้สูงอายุ เพื่อเป็นการให้องค์ความรู้แก่ประชาชน กลุ่มผู้สูงอายุ ผู้ดูแลและคนในครอบครัว โดยเผยแพร่สื่อผ่านเว็บไซต์</p> <p>:http://hpc6.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewt/hpc6/main.php?filename และเครือข่าย 8 จังหวัด และมีแผนฯ ในการขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริม ป้องกันการพลัดตกหกล้มในผู้สูงอายุ เขตสุขภาพที่ 6 ปี 2563</p> <p>1.5 ศูนย์อนามัยที่ 6 ติดตามการดำเนินงานผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 6 ทั้ง 8 จังหวัดรับผิดชอบ</p>	
2. ผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม เสี่ยงโรค		<p>ระดับจังหวัดปี 2563</p> <p>1. จังหวัดจัดทำโครงการสูงวัยเคลื่อนไหวดี สมองดี ชีวิตมีสุข</p>		<p>ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 จัดประชุมชี้แจงขับเคลื่อนการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพจิต และบูรณา</p>	<p>- จังหวัดมีการบูรณาการกิจกรรมความสุข 5 มิติ ในชมรมผู้สูงอายุครอบคลุมทุกอำเภอ</p>

<p>ซึมเศร้าและฆ่าตัวตาย</p>		<p>ปี 2563 เน้นเรื่องการส่งเสริมและป้องกันการพลัดตกหกล้ม การฝึกสมองฯ ในโรงเรียน ผู้สูงอายุทุกอำเภอ</p> <p>2. จังหวัดจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ เรื่อง การออกกำลังกาย กิจกรรมทางกาย การฝึกการทำงานของสมอง และโภชนาการในผู้สูงอายุ</p> <p>ปี 2563</p> <p>3. จังหวัดจัดกิจกรรมสุข 5 มิติ ปี 2563 ในพื้นที่ต้นแบบ 46 ชมรมครอบคลุมทุกอำเภอ</p> <p>4. ศูนย์สุขภาพจิตที่ 6 อบรมพัฒนาศักยภาพบุคลากร สาธารณสุขที่ผ่านการอบรม Care manager ให้มีความรู้เกี่ยวกับ</p> <ul style="list-style-type: none"> - การดูแลทางสังคมจิตใจ ผู้สูงอายุป่วยเรื้อรัง (ติดบ้าน ติดเตียง) ด้วยหลัก 4 ส (สังเกต ใส่ใจ เสริมสร้าง ส่งต่อเชื่อมโยง) 		<p>การงานส่งเสริมสุขภาพจิต ผู้สูงอายุเขตสุขภาพที่ 6 พร้อมทั้งจัดทำแผนการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563 เมื่อวันที่ 25-26 พฤศจิกายน 2562 ณ โรงแรมบางแสน เฮอริเทจ จังหวัดชลบุรี</p>	<p>- มีต้นแบบการพัฒนาคุณภาพชีวิต ผู้สูงอายุตำบลวังใหม่ ด้วยแนวคิด โรงเรียนผู้สูงอายุ (WANG MAI ELDERLY SCHOOL)” ต.วังใหม่ อ.นายายอาม จ.จันทบุรี</p>
-----------------------------	--	--	--	--	---

		<p>- การเสริมสร้างพลังใจญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุ ด้วยหลัก 3S (Smile Strong Smart)</p> <p>5. กรมสุขภาพจิตพัฒนาคู่มือการเยี่ยมบ้านเพื่อดูแลสังคมจิตใจผู้สูงอายุป่วยเรื้อรังติดบ้านติดเตียง และคู่มือเสริมสร้างพลังใจญาติผู้ดูแลผู้สูงอายุ</p>			
<p>ระดับจังหวัด</p> <p>1. การดำเนินงานตำบลที่มีระบบการส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 28.98)</p>		<p>การดำเนินงาน</p> <p>จังหวัดได้ขับเคลื่อนการดำเนินงาน Long Term Care / Preventive Long Care ในกลุ่มผู้สูงอายุ Active Aging และกลุ่ม pre - Aging มาอย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ปี 2559 ได้รับสนับสนุนงบประมาณจากงบพัฒนาจังหวัดจันทบุรี และได้มีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบส่งเสริมสุขภาพ จังหวัดจันทบุรี ระยะ 3 ปี (พ.ศ. 2563-2565) โดยดำเนินการภายใต้กลยุทธ์</p> <p>1) เตรียมความพร้อมระบบสนับสนุนและคนเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ</p>			<p>ผลการดำเนินงาน</p> <p>- ผลการดำเนินงานที่ผ่านมามีงบประมาณ 2562 มีตำบลทั้งหมด 76 ตำบล ได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) ในชุมชนผ่านเกณฑ์ร้อยละ 71.02</p>

		<p>2) พัฒนาระบบการดูแลผู้สูงอายุ ในชุมชน และ</p> <p>3) พัฒนาระบบ Intermediate Care ในชุมชน โดยมีมาตรการ ดังนี้</p> <p>1) ส่งเสริมสนับสนุนความ เข้มแข็งของชมรมผู้สูงอายุ</p> <p>2) พัฒนาความรู้และทักษะใน การดูแลสุขภาพตนเองของ ประชาชน ครอบครัว ชุมชน</p> <p>3) พัฒนาความรู้และทักษะ การบริหารและการดูแลผู้สูงอายุ ในชุมชน (CM CG)</p> <p>4) ส่งเสริมการดำเนินงาน LTC</p> <p>5) สร้างการมีส่วนร่วมของ ท้องถิ่นในการพัฒนาระบบการ ดูแลผู้สูงอายุ</p> <p>แผนงาน/โครงการที่ดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2563</p> <p>1. โครงการสูงวัยเคลื่อนไหวดี สมองดี ชีวิตมีสุข</p>			
--	--	---	--	--	--

<p>2. ร้อยละของประชากรสูงอายุที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์</p>		<p>กิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - ประชุมเชิงปฏิบัติการส่งเสริมการป้องกันการพลัดตกหกล้ม การฝึกสมอง และการจัดการอาหารผู้สูงอายุตามภูมิปัญญาท้องถิ่น <p>2. โครงการพัฒนานวัตกรรมองค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุ</p> <p>กิจกรรม</p> <ul style="list-style-type: none"> - คัดกรองความเสี่ยงภาวะหกล้มและสมองเสื่อม - ประชุมเชิงปฏิบัติการเสริมสร้างความรู้ เรื่อง การออกกำลังกาย กิจกรรมทางกาย การฝึกการทำงานของสมอง และโภชนาการในผู้สูงอายุ <p>- มีแผนการดำเนินงานคัดกรองพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ของพื้นที่ตามแนวทางศูนย์อนามัยที่ 6</p>			
---	--	---	--	--	--

<p>(ออกกำลังกาย ฝึกสด น้ำ 8 แก้ว สุรา บุหรี่ มีความสุข ตามแผนผู้สูงอายุ แห่งชาติ มาตรการ ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันการเจ็บป่วย และดูแลตนเอง เบื้องต้น) ร้อยละ 60</p>					
<p>ประเด็นการ ขับเคลื่อนธรรมนูญ สุขภาพพระสงฆ์</p>		<p>แผนงาน /โครงการ ที่ดำเนินการ ในปีงบประมาณ 2563 จังหวัด 1. ประชุมราชการ - จัดประชุมคณะกรรมการ คณะทำงานขับเคลื่อนธรรมนูญ สุขภาพพระสงฆ์ระดับจังหวัด วันที่ 25 ธันวาคม 2562 ณ ห้องประชุมพลอยจันทร์ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จันทบุรี 2. อบรมพระคิลานุปฏิฐาก</p>			<p>ผลการดำเนินงาน - พระคิลานุปฏิฐาก : พระ อาสาสมัครส่งเสริมสุขภาพประจำวัด (อสว.) จำนวน 3 รุ่น มีพระคิลานุ ปฏิฐาก จำนวน 111 รูป ครอบคลุม วัดทั้งหมด คิดเป็นร้อยละ 23.56 - พระสงฆ์อาพาธติดเตียง 6 รูป ได้รับการติดตามดูแล โดยทีมสห วิชาชีพ พยาบาลวิชาชีพ นักวิชาการ สาธารณสุข นักกายภาพบำบัด อสม. Cg. พระคิลานุปฏิฐาก พร้อมทั้งได้ให้</p>

		<p>จัดอบรมพระคิลานุปัฏฐาก รุ่นที่ 4 จังหวัดจันทบุรี ระยะเวลา 4 วัน เดือนเมษายน 2563 ณ วัดคมบาง ต.คมบาง อ.เมือง จ.จันทบุรี</p> <p>3. ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาพระคิลานุปัฏฐากและ บุคลากรสาธารณสุข</p> <p>- จัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พัฒนาพระคิลานุปัฏฐากและ บุคลากรสาธารณสุข ระยะเวลา 1 วันเดือนพฤษภาคม 2563 ณ วัดคมบาง ต.คมบาง อ.เมือง จ.จันทบุรี</p> <p>4. ตรวจคัดกรองสุขภาพ พระสงฆ์</p> <p>- สถานบริการสาธารณสุขทุกแห่ง ดำเนินการตรวจสุขภาพพระสงฆ์/ สามเณรในเขตรับผิดชอบทุกวัด ระหว่างเดือน มกราคม- พฤษภาคม 2563</p> <p>5. พัฒนาวัดส่งเสริมสุขภาพ ให้ผ่านเกณฑ์</p>			<p>คำแนะนำแก่ญาติ ผู้ดูแล พระในวัด และรายงานนายแพทย์สาธารณสุข จังหวัดทุกเดือน</p>
--	--	---	--	--	---

		<p>- สถานบริการสาธารณสุข ทุกแห่งพัฒนาวัดส่งเสริมสุขภาพ ให้ผ่านเกณฑ์ระดับมาตรฐาน (เน้นวัดที่มีพระคิลานุปัฏฐาก เป้าหมายอำเภอละ 3 วัด</p> <p>6. ติดตามดูแลพระสงฆ์อาพาธ ติดเตียง</p> <p>สถานบริการสาธารณสุข ในพื้นที่ ติดตามดูแลพระสงฆ์ อาพาธติดเตียง</p> <p>7. การขยายเครือข่าย พระคิลานุปัฏฐาก</p> <p>- คณะสงฆ์ พระสังฆาธิการ เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล สาธารณสุขอำเภอทุกแห่ง สนับสนุนการขยายเครือข่าย พระคิลานุปัฏฐาก ระดับอำเภอ</p>			
--	--	--	--	--	--

3. นวัตกรรม/ตัวอย่างที่ดี (ถ้ามี)

1. การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลวังใหม่ ด้วยแนวคิดโรงเรียนผู้สูงอายุ (WANG MAI ELDERLY SCHOOL)” ต.วังใหม่ อ.นายายอาม จ.จันทบุรี
2. “บ้านหินกอง นำอยู่ หมู่บ้านต้นแบบการดูแลผู้สูงอายุคุณภาพ” อบต.วังใหม่ อ.นายายอาม จ.จันทบุรี
3. ศูนย์อุปกรณ์บาร์มีหลวงปู่บุญ (วัดห้องคูลา) ต.คลองนารายณ์ อ.เมือง จ.จันทบุรี
4. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้จัดทำเมนูสุขภาพ สำหรับพระสงฆ์จำนวน 20 สำหรับเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่คณะสงฆ์ พระคณาภิเษก และบุคลากรสาธารณสุขทุกสถานบริการ

4. ข้อเสนอแนะของผู้นิเทศ

4.1 สำหรับพื้นที่

1. เยี่ยมเสริมพลัง /ติดตามประเมิน และขับเคลื่อนดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (LTC) อย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะพื้นที่ที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์ และประสานเครือข่ายในระดับตำบล เบิกจ่ายงบกองทุน LTC เพื่อจัดบริการดูแลผู้สูงอายุกลุ่มติดบ้าน ติดเตียง
2. สนับสนุนการใช้โปรแกรม Long Term Care (3C Care Manager, Caregiver, Care Plan ให้พื้นที่ จัดทำระบบรายงานและการจัดทำแผนการดูแลผู้สูงอายุรายบุคคลได้อย่างเหมาะสม
3. ส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในกลุ่มสุขภาพดี เพื่อยืดระยะการเจ็บป่วย โดยใช้กลไกชมรมผู้สูงอายุ/โรงเรียนผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง และขับเคลื่อนการดำเนินงานชมรมผู้สูงอายุคุณภาพให้ผ่านเกณฑ์ชมรมผู้สูงอายุคุณภาพ
4. สนับสนุนให้ทุกชมรมผู้สูงอายุในจังหวัดมีการบูรณาการส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ ด้วยโปรแกรมสร้างสุข 5 มิติ ร่วมกับการดูแลสังคมจิตใจผู้สูงอายุติดบ้าน ติดเตียง เพื่อฟื้นฟูจิตใจผู้สูงอายุที่มีภาวะสมองเสื่อม

4.2 สำหรับส่วนกลาง

4.2.1 สนับสนุนคู่มือการดำเนินงาน

- คู่มือโปรแกรม 3 C กรมอนามัย
- คู่มือการดำเนินงานตำบลที่มีระบบส่งเสริมสุขภาพดูแลผู้สูงอายุระยะยาว (Long Term Care) (เกณฑ์ใหม่)

ผู้รายงาน: นางทิพย์วรรณ จุ่มแพง

ตำแหน่ง: พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี: 23 มกราคม 2563

โทร.: 087-6003874

e-mail: kaeja2521@hotmail.com

ผู้รายงาน: นางสาวสุนทรี เรือนตระกูล

ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

วัน/เดือน/ปี: 23 มกราคม 2563

โทร: 089-4351252

E-mail: yuice_sun@hotmail.com

ผู้รายงาน: นางจิตรลดา ทิมาบุตร
ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ
วัน/เดือน/ปี: 23 มกราคม 2563
โทร: 085-1092637
E-mail: jbbotun@gmail.com

ผู้ตรวจรายงาน: นางยุพา ชัยเพ็ชร
ตำแหน่ง: นักวิชาการสาธารณสุขเชี่ยวชาญ (ด้านโภชนาการ)
วัน/เดือน/ปี: 23 มกราคม 2563
โทร: 094-4794115
E-mail: yupha_dang@hotmail.com